

Quick scan flora en fauna

# Woestduinlaan 87 te Doorn

In opdracht van: Charter Real Estate

28 juli 2016

## Colofon

© 2016 Laneco / Charter Real Estate

*Tekst en samenstelling:* Ing. T. Brouwer & Ir. D. van Pijkeren

*Projectleiding:* Ir. D. van Pijkeren

*Eindverantwoordelijk:* Ir. D. van Pijkeren

*Met medewerking van:* -

*Projectnummer:* 01.16.05

*In opdracht van:* Charter Real Estate

*Wijze van citeren:* Brouwer, T. & D. van Pijkeren, 2016. Quick scan flora en fauna Woestduinlaan 87 te Doorn. Laneco, Ede.

*Contact:* Laneco  
Mastbos 25  
6718 HA Ede  
www.laneco.nl



Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

*Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.*

*Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.*

# INHOUD

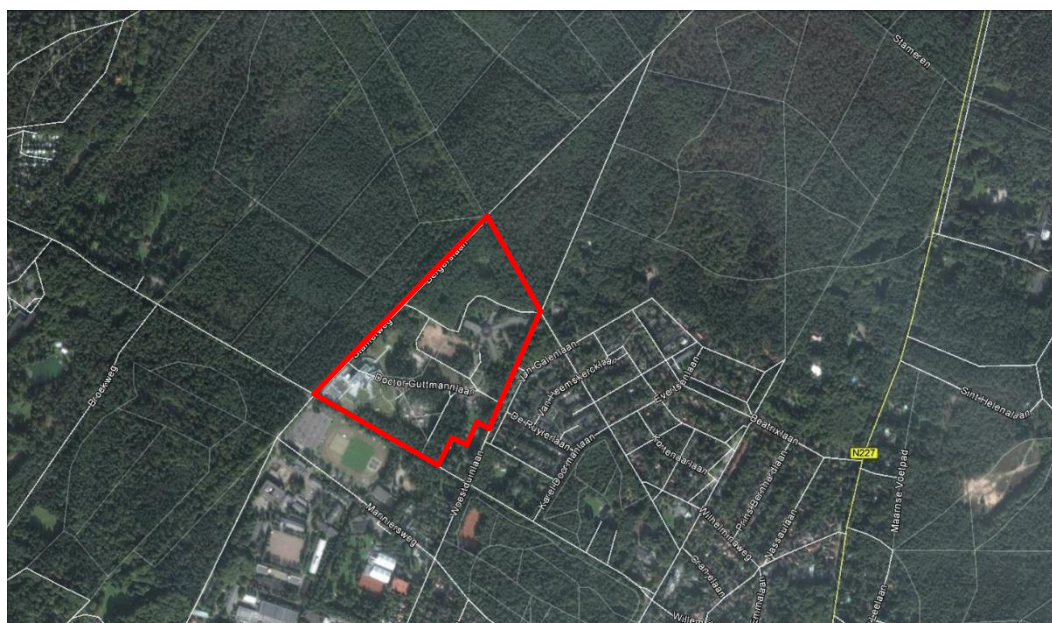
<b>1</b>	<b>INLEIDING .....</b>	<b>5</b>
1.1	AANLEIDING .....	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN .....	6
<b>2</b>	<b>WETTELIJK KADER.....</b>	<b>9</b>
2.1	GEBIEDSBESCHERMING .....	9
2.2	FLORA- EN FAUNAWET .....	10
<b>3</b>	<b>TOETSING.....</b>	<b>13</b>
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	13
3.2	GEBIEDSBESCHERMING .....	13
3.3	SOORTENBESCHERMING .....	15
<b>4</b>	<b>CONCLUSIE.....</b>	<b>24</b>
4.1	GEBIEDSBESCHERMING .....	24
4.2	SOORTENBESCHERMING .....	24
4.3	CONSEQUENTIES .....	25
4.4	AANBEVELINGEN .....	26
<b>BIJLAGE 1</b>	<b>LITERATUURLIJST.....</b>	<b>28</b>
<b>BIJLAGE 2</b>	<b>BESTEMMINGSPLANKAART WOESTDUINLAAN 87 TE DOORN .....</b>	<b>30</b>



# 1 INLEIDING

## 1.1 AANLEIDING

Op het terrein van zorgcentrum de Basis aan de Woestduinlaan 87 te Doorn zijn diverse ontwikkelingen voorzien. Om deze ontwikkelingen mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving. In 2009 is voor de ontwikkeling van het hele plangebied een natuurtoets in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd (Van Est, 2009). Omdat er de afgelopen jaren een hoop wijzigingen zijn geweest in de inrichting van het plangebied en de in 2009 verzamelde gegevens ondertussen zijn verouderd, is Laneco gevraagd om de geplande ontwikkelingen in het noordelijke deel van het plangebied opnieuw te toetsen aan de natuurwet- en regelgeving.



*Ligging en globale begrenzing Woestduinlaan in Doorn (rode lijn) (luchtfoto: Google Earth).*

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

---

## 1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied Woestduinlaan 87 ligt ten noordwesten van de kern Doorn (gemeente Utrechtse Heuvelrug, provincie Utrecht) en wordt grofweg begrensd door de Auslitzerweg aan de noordkant, de Woestduinlaan aan de oostkant, de Arnhemse Bovenweg aan de zuidkant en de Stamerweg en de Bergerslaan aan de westkant. Het plangebied grenst aan de noord- en westkant aan bosgebied (zowel naald-, loof- als gemengd bos). Ten oosten van het plangebied ligt de relatief groene woonwijk Doorn-West en ten zuiden van het plangebied ligt een militair complex.

Het plangebied zelf bestaat uit het noordelijke deel van terrein van Stichting de Basis, een zorg- en trainingscomplex voor geüniformeerde diensten. Het zuidelijk deel is reeds in een eerdere fase ontwikkeld.

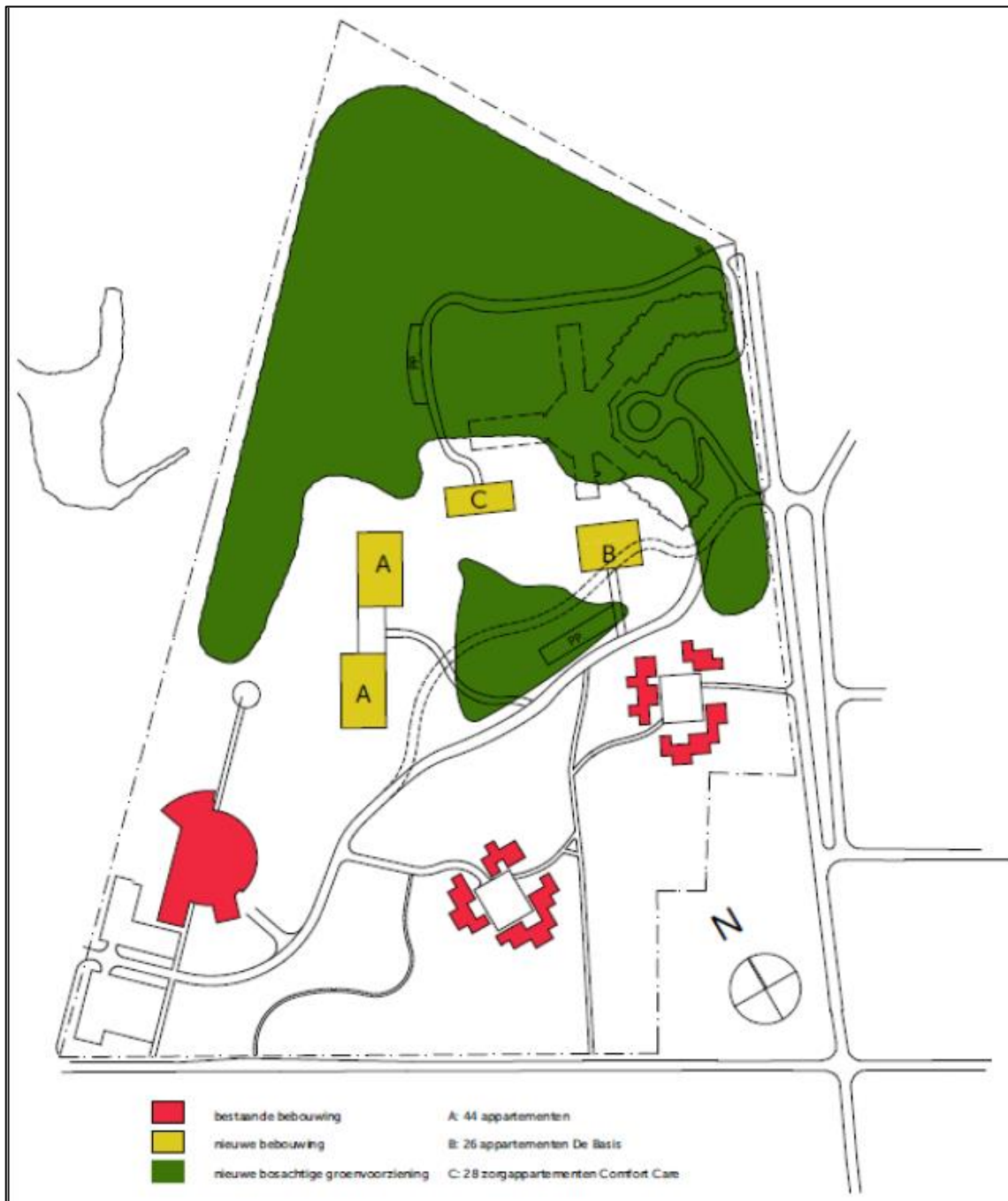
Het terrein is licht glooiend en bestaat uit een afwisseling van bospercelen, open velden, bebouwing en infrastructuur. Op het terrein staan twee grote gebouwen: de in 2012 gerealiseerde nieuwbouw aan de zuidwestkant van het terrein en het te slopen trainings- en nazorgcentrum in het noordelijke deel van het terrein. De nieuwbouw heeft een halfronde vorm en bestaat uit drie bouwlagen. De te slopen bebouwing heeft een centrale kern met vijf zijvleugels en bestaat overwegend uit twee tot drie woonlagen. Verder liggen er verspreid over het terrein twee clusters van drie woonblokken met achttien paviljoenwoningen; deze paviljoenwoningen bestaan uit één bouwlaag. De bebouwing binnen het plangebied is grotendeels voorzien van platte daken, alleen het te slopen complex is gedeeltelijk voorzien van schuine daken die zijn bedekt met leisteen.

De bospercelen op het terrein bestaan hoofdzakelijk uit naaldbos, alleen aan de randen van de percelen is er sprake van gemengd bos of staan wat loofhoutsoorten. De bomen op het terrein hebben over het algemeen een beperkte omvang en een doorsnede van circa 20 – 30 cm. Verspreid over het terrein staan wat oudere beuken met een doorsnede tot circa 40 cm. De begroeiing rondom het te slopen pand aan de noordkant van het terrein bestaat hoofdzakelijk uit gecultiveerde soorten. De open velden verspreid over het terrein bestaan uit een afwisseling van gazon en ruigtevegetatie; in het centrale deel van het plangebied ligt een recent bewerkt en ingezaaid deel. Er zijn binnen het plangebied geen watergangen aanwezig.

Men is voornemens om het voormalige trainings- en nazorgcentrum te slopen en ten zuiden hiervan nieuwbouw te realiseren. Op de locatie van de te slopen bebouwing wordt bos gerealiseerd (zie kaart bijlage 2). Voor een nadere toelichting op de ingrepen wordt ook verwezen naar *Bestemmingsplan Doorn, Woestduinlaan 87. Gemeente Utrechtse Heuvelrug* (SAB, 2016).



*Indrukken van het plangebied: centrale deel van het plangebied (links- en rechtsboven); rosarium tegen het centraal gelegen veld (linksmidden); hoofdingang van het te slopen gebouw aan de noordkant (rechtsmidden); te slopen gebouw vanaf de zuidkant gezien (linksonder); nieuwbouw op het zuidwestelijke deel van het plangebied (linksonder) (foto's: Laneco).*



*Toekomstige situatie met de uitbreiding van het bos op de locatie van het huidige gebouw (noordelijke groene deel), de nieuwe bebouwing (geel) en de bestaande bebouwing (rood).*



## 2 WETTELIJK KADER

### 2.1 GEBIEDSBESCHERMING

#### 2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

#### 2.1.2 *Ecologische hoofdstructuur /Natuurnetwerk Nederland*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- (Natuurbeschermingswet 1998) en soortenbescherming (Flora- en faunawet) is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Iedereen die een plan heeft voor een project in of nabij de EHS, is verplicht te onderzoeken of er sprake is van significante aantasting (Nee Tenzij-onderzoek). Ingrepen zonder significante gevolgen zijn wel mogelijk.

### 2.2 KADERS

Volgens de Provinciale Ruimtelijke Verordening (2015) van Utrecht, mag een ruimtelijk plan geen nieuwe bestemmingen en regels bevatten die ruimtelijke ontwikkelingen toestaan, die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden.

Ingrepen die niet onder het Nee-Tenzij regime vallen zijn:

- Uitbreidingen van geringe omvang ten behoeve van bestaande functies.

Of

- Ingrepen die door inrichtingsmaatregelen uiteindelijk geen negatieve effecten veroorzaken op de natuur.

---

Ingrepen die wel onder het Nee-Tenzij regime vallen zijn niet toegestaan tenzij:

- Er sprake is van een groot openbaar belang en er geen reële andere mogelijkheden zijn, of de ruimtelijke ontwikkelingen nieuwe bebouwing of terreinverharding binnen omheinde militaire terreinen mogelijk maken;

Negatieve effecten voor de natuur worden zoveel mogelijk beperkt door mitigerende maatregelen en de overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd door inrichting van nieuwe natuur elders.

Hoofdvraag bij toetsing is of er sprake is van een mogelijk significant effect. De mogelijke aantasting van de EHS als gevolg van in het nieuwe bestemmingsplan mogelijk gemaakte ingrepen moet worden getoetst op 6 hoofdaspecten:

1. Bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem, inclusief de vereiste omgevingsfactoren zoals donkerte, bodem, water e.d.
2. Robuustheid en aaneengeslotenheid van de EHS
3. De aanwezigheid van bijzondere plant- en diersoorten
4. De verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen
5. Behoud van oppervlak
6. Behoud van samenhang

Bron: toelichting Provinciale Ruimtelijke Verordening Utrecht.

## **2.3 FLORA- EN FAUNAWET**

### **2.3.1 Wettelijk kader**

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- Artikel 8: het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Artikel 9: het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Artikel 10: het is verboden beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten;
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde diersoorten te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen;
- Artikel 13: Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse

of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

### **2.3.2 Procedurele gevolgen**

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:  
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:  
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:  
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van EZ nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn alleen mogelijk is onder een beperkt aantal voorwaarden. Ontheffingen van de Flora- en faunawet worden alleen verleend als de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

---

Alle soorten:

- Er zijn geen alternatieven;
- Het duurzaam voortbestaan van de populatie is niet in het geding.

Voor soorten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Uit een uitspraak van Raad van State (juli 2012) blijkt dat in alle gevallen dat het overtreden van de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet niet kan worden voorkomen door mitigatie, bij het ministerie een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

## 3 TOETSING

### 3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via Natuurloket ([www.natuurloket.nl](http://www.natuurloket.nl)) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens zoals uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), Amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers en Van Delft, 2009) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste van deze gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Daarnaast zijn, indien beschikbaar, de gegevens gebruikt van eerdere onderzoeken die in het plangebied zijn uitgevoerd. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 5 juli 2016 heeft ecooloog T. Brouwer van Laneco het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenningen was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. De veldbezoeken hebben nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; de veldverkenningen geven slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Omdat de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen op voorhand al niet kon worden uitgesloten, is in juni 2016 tevens een vleermuisonderzoek opgestart. Ten tijde van het opstellen van deze quick scan zijn drie rondes uitgevoerd (twee avonden en één ochtend, op respectievelijk 9 juni, 5 juli en 12 juli). Tijdens de vleermuisrondes is ook gelet op andere soorten.

### 3.2 GEBIEDSBESCHERMING

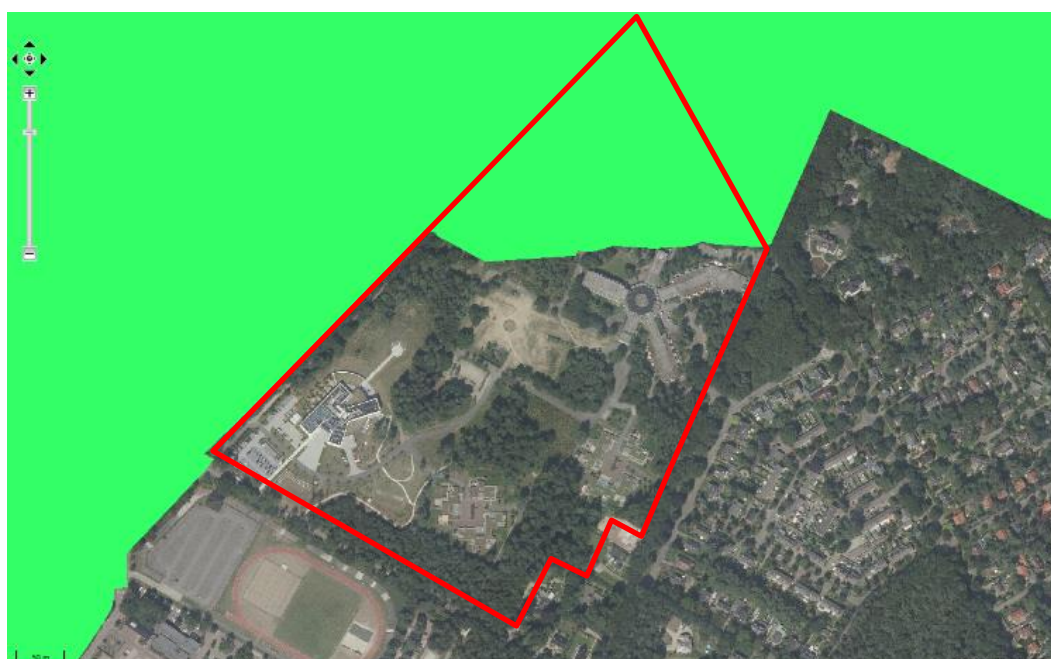
#### 3.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

De dichtstbijzijnde gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 bestaan uit de Natura 2000-gebieden 'Kolland en Overlangbroek' en 'Rijntakken' op respectievelijk 6,5 en ruim 8 kilometer ten zuid(oosten) van het plangebied. Door de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren. Het slopen van het trainings- en nazorgcentrum, het realiseren van de nieuwbouw en de aanleg van extra bos heeft gezien de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden en het feit dat het plangebied geen directe relatie heeft met deze Natura 2000-gebieden, slechts een lokaal effect. Externe effecten van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid, trilling, stikstof/ammoniak, op de omliggende Natura 2000-gebieden

kunnen gezien de afstand en de tussenliggende elementen worden uitgesloten. Ook bij de ingebruikname van de nieuwbouw worden externe effecten uitgesloten. Voor de ontwikkelingsfase en de ingebruikname van de nieuwbouw is er ten opzichte van de uitgangssituatie geen toename in verkeersintensiteit of andere activiteiten te verwachten.

### **3.2.2 Ecologische Hoofdstructuur / Natuurnetwerk Nederland**

Het bestemmingsplangebied ligt voor een deel (noordelijk bosgebied) binnen de EHS van de provincie Utrecht (volgens de provinciale Ruimtelijke Verordening 2015). De huidige bebouwde delen van het plangebied vallen er niet binnen.



*Ligging van het plangebied ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur/Natuurnetwerk Nederland (bron: provincie Utrecht).*

Bij de voorgenomen plannen wordt het bestaande spinvormige gebouw gesloopt, en wordt natuur/bos gerealiseerd op die plaats (zie ook pagina 8). Op een nu braakliggend stuk grond waar eerder een gebouw aanwezig was, en nu een schrale grassige ruigte, ook buiten de EHS, wordt nieuwe bebouwing gerealiseerd. Er wordt niet in of direct tegen de EHS gewerkt; er blijft in alle gevallen enkele tientallen meters ruimte tussen de grens van de EHS en de nieuwbouw.

#### **Effecten en toetsing**

Bij de voorgenomen plannen wordt niet in of direct tegen de EHS gebouwd. De effecten van de sloop zijn slechts tijdelijk van aard. Na de sloop wordt het gebied natuurlijk ingericht, waardoor een grotere afstand ontstaat tussen de noordelijke EHS grens en menselijke activiteit. Dit komt ten goede aan de verbindende functie en de rust in

de EHS ten noorden van het plangebied. Dit is een kleine plus ten opzichte van de huidige situatie.

Met de nieuwe bebouwing is geen sprake van een grote toename van bebouwing en mensen op korte afstand van de EHS. Ook van de nieuwbouw zijn daarmee geen effecten te verwachten.

Met de realisatie van nieuw bosgebied tegen de EHS, waardoor een bufferrand ontstaat, is sprake van een licht positief effect op de EHS ter plaatse als gevolg van de ingreep.

Met de juiste maatregelen kan deze zone zelfs een toevoeging zijn voor soorten en waarden uit de EHS, waardoor de ingreep een vrij positief effect op de natuurwaarden heeft. Met de volgende maatregelen zijn deze plussen net buiten de EHS te realiseren:

- Randen en overgangen extensief beheren, en een duidelijke mantel-zoom vegetatie laten ontstaan die overloopt in een ruige grasvegetatie.
- De huidige wegverharding verwijderen en (grotendeels) ontoegankelijk maken voor auto's. Vervolgens smalle paden terugbrengen. De extra breedte die ontstaat extensief als mantel- zoom met ruige grasrand beheren.
- Alle heestervakken, tuinvakken e.d. met exoten verwijderen.

### **3.3 SOORTENBESCHERMING**

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

#### **3.3.1 Vaatplanten**

De begroeiing binnen het plangebied bestaat uit een afwisseling van bospercelen, gazon, ruigte en heestervakken. De bospercelen bestaan hoofdzakelijk uit naaldbomen met soorten als douglasspar (*Pseudotsuga menziesii*) en larix (*Larix spec.*), met langs de randen wat gemengd bos of loofhoutsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*), berk (*Betula pendula*), beuk (*Fagus sylvatica*) en zomereik (*Quercus robur*). Verder staan verspreid over het plangebied diverse solitaire bomen en boomgroepjes van onder andere bovengenoemde soorten en diverse cultivars. De verspreid over het plangebied gelegen gazons bestaan uit een soortenarme grasvegetatie met soorten als scherpe boterbloem (*Ranunculus acris*) en witte klaver (*Trifolium repens*). Op de ruigere stukken staan onder andere soorten als duizendblad (*Achillea millefolium*), grote brandnetel (*Urtica dioica*), grote wederik (*Lysimachia vulgaris*) jacobskruiskruid (*Jacobaea vulgaris*), ridderzuring (*Rumex obtusifolius*), teunisbloem (*Oenothera spec.*), vingerhoedskruid (*Digitalis purpurea*) en diverse grassoorten. Aan de westkant van het terrein zijn tijdens het veldbezoek enkele exemplaren aangetroffen van wilde marjolein (*Origanum vulgare*); deze soort van zoomvegetaties is als beschermde soort opgenomen op tabel 2 van de Flora- en faunawet. In 2009 zijn aan de noordkant van

---

het plangebied meerdere exemplaren aangetroffen van brede wespenorchis (Epipactis helleborine) (Van Est, 2009). Voor deze soort, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime van de Flora- en faunawet valt, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van groeiplaatsen.



*Aan de westkant van het plangebied zijn meerdere exemplaren van wilde marjolein aangetroffen (foto: Laneco).*

Gezien de gegevens uit 2009 (Van Est, 2009), de resultaten van het uitgevoerde veldbezoeken in 2016 (midden in het bloei- en groeiseizoen) en het ontbreken van bijzondere groeiplaatsen, zoals schrale bermen en natuurvriendelijke oevers, worden er geen andere strikt beschermde plantensoorten verwacht binnen het plangebied. Ook zijn er op de muren van het te slopen pand geen (beschermde) muurplanten aangetroffen. Op basis van een eenmalig veldbezoek is het echter niet uit te sluiten dat er binnen het plangebied meer exemplaren van wilde marjolein voorkomen. Daarom dient voorafgaand aan de werkzaamheden het werkterrein te worden gecontroleerd op de aanwezigheid van (strikt) beschermde soorten en dienen eventueel aanwezige planten te worden uitgegraven en verplaatst naar geschikte groeiplaatsen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.



### 3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

In en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende algemeen voorkomende beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), mol (*Talpa europaea*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*), kleine marterachtigen en verschillende algemeen voorkomend soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen *et al.*, 1992; Van Est, 2009; Wansink, 2012; ). Tijdens de veldbezoeken in 2016 zijn diverse konijnen en een ree met reekalf waargenomen in het plangebied. Voor deze soorten, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Van de strikt beschermde zoogdiersoorten is in de omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van onder andere boommarter (*Martes martes*), das (*Meles meles*) en eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) (Broekhuizen *et al.*, 1992; Achterberg, 2007; Van Est, 2009; Wansink, 2012). Ook zijn er op de Utrechtse Heuvelrug waarneming bekend van damhert (*Dama dama*), edelhert (*Cervus elaphus*), steenmarter (*Martes foina*) en wild zwijn (*Sus scrofa*) ([www.telme.nl](http://www.telme.nl); [www.utrechtslandschap.nl](http://www.utrechtslandschap.nl)).

De boommarter is een echte bosbewoner en komt veelal voor in uitgestrekte bosgebieden of relatief kleine landgoedbossen. De nestplek van de soort bevindt zich meestal in grotere boomholtes, maar soms zit de soort ook in nestkasten of gebouwen. De bomen binnen het plangebied zijn over het algemeen beperkt van omvang en/of goed onderhouden, waardoor er geen grotere holtes worden verwacht. Binnen het plangebied worden dan ook geen vaste rust- en verblijfplaatsen van boommarter verwacht; wel maakt het plangebied mogelijk onderdeel uit van het leefgebied van deze soort. Doordat er voldoende leefgebied beschikbaar blijft en er op de locatie van het te slopen gebouw nieuw bos wordt ontwikkeld, worden er geen effecten verwacht op boommarter. Steenmarter wordt ook niet verwacht binnen het plangebied. De bebouwing binnen het plangebied is ontoegankelijk voor deze overwegende gebouwbewonende soort en er zijn geen latrines aangetroffen of waarneming daarvan bekend in het plangebied.

Tijdens de veldbezoeken zijn geen dassenburchten of andere aanwijzingen (wissels of sporen) aangetroffen die duiden op het gebruik van het plangebied door das. Das is een soort van halfopen landschappen met relatief voedselrijke gronden. Het plangebied bestaat uit droge en voedselarme Pleistocene zandgrond en is daarmee niet geschikt als foerageergebied. Op basis van het ontbreken van aanwijzingen voor het voorkomen van deze soort en de aanwezige habitats, vormt het plangebied geen essentieel onderdeel van het leefgebied van de das.

In en rondom het plangebied zijn waarnemingen bekend van eekhoorn (Van Est, 2009; Van den Bijtel, 2011). Het plangebied vormt geschikt foerageergebied voor deze soort en daarnaast zijn er in de bomen in en rondom het terrein mogelijk nestlocaties

---

aanwezig. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van eekhoornnesten dient hier meer duidelijkheid over te geven.

Op de Utrechtse Heuvelrug is het voorkomen bekend van damhert, edelhert en wild zwijn (Wansink, 2012); bewoners hebben aangegeven wild zwijn te hebben gezien in het plangebied (Van Est, 2009). Het plangebied is, gezien de grootte, de menselijke activiteit en het intensief onderhouden karakter, geen essentieel onderdeel van het veel grotere leefgebied van deze soorten (100 tot 1000 hectare).

Op basis van de archiefgegevens en biotoopinschattingen tijdens het veldbezoek kan de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van eekhoorn niet worden uitgesloten. Om hier meer duidelijkheid over te krijgen dient nader onderzoek te worden uitgevoerd. Voor de overige strikt beschermde zoogdieren worden negatieve effecten uitgesloten. Van de algemeen voorkomende beschermde soorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast; hierbij dient echter wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 2) van de Flora- en faunawet.

### **3.3.3 Vleermuizen**

Vleermuizen zijn globaal in te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens *et al.*, 1997; Van Est, 2009; Wansink, 2012) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Tijdens het onderzoek in 2009 door Haskoning (Van Est, 2009) zijn binnen het plangebied gewone dwergvleermuis en laatvlieger waargenomen.

Van deze soorten zijn de rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis overwegend boombewonende soorten, baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en de gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn overwegend gebouwbewonend.

#### *Foerageergebied en vliegroute*

Het plangebied en de directe omgeving vormen voor de meeste van de genoemde soorten vleermuizen geschikt foerageergebied. Tijdens de eerste reeds uitgevoerde onderzoeksrondes naar vleermuizen in het voorjaar van 2016 zijn binnen het plangebied voornamelijk foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen en een enkele laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied, aangezien er voldoende alternatieven beschikbaar zijn in de omgeving en daarnaast kan het plangebied de functie als foerageergebied ook na de geplande inrichting blijven vervullen. Verder vormen de bosranden en de bomenrijen aan de randen van het plangebied geschikte lijnvormige structuren die als vliegroute kunnen fungeren. Dergelijke vliegroutes vormen verbindingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. Aantasting van vliegroutes kan leiden tot indirecte aantasting van verblijfplaatsen. Deze functie is tijdens de eerste onderzoeksrondes in het voorjaar van 2016 niet aangetoond. Daarnaast blijven er voldoende geleidende structuren aanwezig en zijn effecten op (essentieel) foerageergebied en vliegroutes uit te sluiten.

#### *Verblijfplaatsen*

In het te slopen trainings- en nazorgcentrum zijn volop verblijfsmogelijkheden voor gebouwbewonende vleermuizen. Tijdens de eerste onderzoeksrondes in het voorjaar van 2016 is één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis (van één of enkele dieren) vastgesteld aan de zuidkant van de meest westelijke arm van het gebouw; het dier vloog via een open stootvoeg in de spouw. Er zijn geen kraamkolonies vastgesteld. Het vervolgonderzoek in de nazomer moet uitwijzen welke functies het gebouw heeft in het najaar en de winter. Ook de overige gebouwen op het terrein zijn geschikt voor vleermuizen, maar aangezien hier geen ingrepen worden uitgevoerd, is vervolgonderzoek op die locaties niet noodzakelijk. Tijdens de eerste onderzoeksrondes zijn geen verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen aangetroffen, het onderzoek in het najaar moet uitwijzen of de er binnen het plangebied toch verblijfplaatsen van boombewonende soorten aanwezig zijn.

### **3.3.4 Vogels**

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten ekster (*Pica pica*), houtduif (*Columba palumbus*), koolmees (*Parus major*), merel (*Turdus merula*), winterkoning (*Troglodytes troglodytes*) en zwarte kraai (*Corvus corone*) gehoord en gezien. Binnen het plangebied zijn volop geschikte broedlocaties voor diverse soorten broedvogels aanwezig. Alle vogels en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Aantasting en verstoring van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd (LNV, 2009).

---

Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

Van de jaarrond beschermde vogelsoorten (LNV, 2009) kunnen verschillende soorten roofvogels, zoals buizerd en sperwer (*Accipiter nisus*), op dergelijke locaties broeden. Bij het kappen van bomen kunnen er negatieve effecten optreden op vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd. Aangezien er bij de beoogde ingrepen geen grootschalige kapwerkzaamheden worden uitgevoerd, wordt geadviseerd om proportioneel te handelen en eventueel te kappen bomen in de winterperiode (voorafgaand aan de kap) te controleren op de aanwezigheid van horsten.

De bebouwing binnen het plangebied is grotendeels ongeschikt voor gebouwbewonende soorten als gierzwaluw en huismus. Het merendeel van de bebouwing is voorzien van platte daken en grotere openingen in muren, dakranden of in daklagen zijn nauwelijks aanwezig. Op de locaties waar de bebouwing is voorzien van schuine daken met leistenen, zijn ook geen grotere openingen aanwezig. Tijdens de verschillende veldbezoeken in 2016 zijn alleen hoogvliegende gierzwaluwen waargenomen, deze dieren hadden geen binding met het plangebied. Aangezien gierzwaluw en huismus niet zijn waargenomen binnen het plangebied, worden vaste rust- en verblijfplaatsen van deze gebouwbewonende soorten binnen het plangebied uitgesloten.

Het plangebied en de directe omgeving biedt geschikte leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten. Tijdens het veldbezoek zijn van deze categorie de soorten ekster, koolmees en zwarte kraai waargenomen. De bomen binnen het plangebied vormen geschikte nestlocaties voor de meeste van deze soorten. Aangezien er in het plangebied voldoende nestelgelegenheid beschikbaar blijft voor deze categorie vogels zijn er geen omstandigheden aanwezig om deze vogels jaarrond te beschermen. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen).

De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van roofvogels, zoals buizerd en sperwer, kan niet worden uitgesloten. Om hier meer duidelijkheid over te krijgen dient aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van roofvogels. Er worden geen nestplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen van andere jaarrond beschermde vogelsoorten verwacht in het plangebied. Door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen kunnen effecten op de meeste vogelsoorten worden uitgesloten.

### **3.3.5 Amfibieën**

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand). In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig. Het plangebied vormt wel geschikt landhabitat voor diverse algemene soorten amfibieën, zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*), kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) en middelste groene kikker (*Rana klepton esculenta*). Verblijfplaatsen van algemeen voorkomende beschermde soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast bij ruimtelijke ingrepen.

Naast de algemeen voorkomende soorten is uit de omgeving van het plangebied ook het voorkomen bekend van de strikt beschermde alpenwatersalamander (*Ichtyosaura alpestris*), heikikker (*Rana arvalis*), kamsalamander (*Triturus cristatus*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*) en rugstreeppad (*Bufo calamita*) (Creemers & Van Delft, 2009; De Wild, 2016). Voor veel van deze soorten ligt het landhabitat nabij geschikt landhabitat. Vanwege het ontbreken van water(gang)en in of nabij het plangebied wordt het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied uitgesloten. Ook voor rugstreeppad, die in staat is om grotere afstanden af te leggen, is er geen geschikt landhabitat (doorgraafbaar zand) voorhanden binnen het plangebied. Om vestiging van deze soort te voorkomen, wordt wel geadviseerd om het ontstaan van waterhoudende laagtes te voorkomen.

Aangezien in het plangebied geen strikt beschermde amfibieën worden verwacht, worden effecten op strikt beschermde amfibieënsoorten uitgesloten.

### **3.3.6 Reptielen**

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van hazelworm (*Anguis fragilis*), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), ringslang (*Natrix natrix*) en zandhagedis (*Lacerta agilis*) (Creemers & Van Delft, 2009; De Wild *et al.*, 2016; [www.ravon.nl](http://www.ravon.nl)). Levendbarende hagedis is beschermd onder tabel 2 van de Flora- en faunawet. De overige soorten zijn beschermd onder tabel 3 van de Flora- en Faunawet; daarnaast geniet zandhagedis nog extra bescherming vanuit de Habitatrichtlijn (bijlage IV). Andere soorten reptielen komen in deze regio van Nederland niet voor.

---

Levendbarende hagedis en zandhagedis hebben een voorkeur voor een structuurrijke terreinen met voldoende open plekken om te zonnen. Zandhagedis heeft daarnaast open zandige plekken nodig om eieren af te zetten. Binnen het plangebied zijn geen structuurrijke en gevarieerde begroeiingen aanwezig; ook ontbreken open zandige plekken. Levendbarende hagedis en zandhagedis worden dan ook niet verwacht binnen het plangebied.



*Potentieel geschikt habitat voor hazelworm binnen het plangebied Woestduinlaan te Doorn (foto's: Laneco).*

Uit het verleden zijn in het plangebied waarnemingen bekend van hazelworm en ringslang (Van Est, 2009). Ringslang is een aan water gebonden soort die zich ophoudt in overgangssituaties, waar naast foerageermogelijkheden (amfibierijke biotopen) ook gelegenheid om te zonnen en voldoende schuilplaatsen aanwezig zijn. Vanwege het ontbreken van watergangen (foerageergebied) en broeihopen (voortplanting), wordt de soort niet verwacht binnen het plangebied. Hazelworm komt met name voor op zandige, begroeide en enigszins vochtige plaatsen in onder andere bossen, bosranden, spoor- en wegbermen en heide. Binnen het plangebied zijn met name langs de bosranden voor hazelworm geschikte habitats aanwezig. Nader onderzoek moet uitwijzen of de soort daadwerkelijk gebruik maakt van het terrein.

### **3.3.7 Vissen**

Omdat er geen watergangen aanwezig zijn binnen het plangebied, zijn effecten op beschermde vissoorten uit te sluiten.

### **3.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen**

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatie specifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het gaat bij vlinders vaak om beschutte zomen en ruigtes, met bijzondere (waard)planten. De zeldzamere libellensoorten zijn afhankelijk van structuurrijke watergangen met veel

(onderwater)vegetatie en een goede waterkwaliteit. Binnen het plangebied ontbreken dergelijke habitats.

Ook andere beschermde soorten als mollusken kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Er zijn geen geschikte biotopen zoals waterelementen, aanwezig voor deze soorten.

---

## 4 CONCLUSIE

Binnen het plangebied Woestduinlaan 87 zijn diverse ingrepen voorzien, waaronder sloop, nieuwbouw en aanleg bosgebied. Voor deze werkzaamheden plaatsvinden, moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

### 4.1 GEBIEDSBESCHERMING

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (Natuurnetwerk Nederland) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden.

#### 4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt op minimaal 6,5 kilometer afstand van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden. Door de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren. Het slopen van het trainings- en nazorgcentrum, het realiseren van de nieuwbouw en de aanleg van extra bos heeft gezien de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden en het feit dat het plangebied geen directe relatie heeft met deze Natura 2000-gebieden, slechts een lokaal effect. Externe effecten van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid, trilling, stikstof/ammoniak, op de omliggende Natura 2000-gebieden kunnen gezien de afstand en de tussenliggende elementen worden uitgesloten. Ook bij de ingebruikname van de nieuwbouw worden externe effecten uitgesloten. Voor de ontwikkelingsfase en de ingebruikname van de nieuwbouw is er ten opzichte van de uitgangssituatie geen toename in verkeersintensiteit of andere activiteiten te verwachten.

#### 4.1.2 *Ecologische hoofdstructuur / Natuurnetwerk Nederland*

Het plangebied ligt buiten de EHS. Het huidige grote gebouw wordt gesloopt, en op die locatie wordt tegen de bestaande EHS aan een bosgebied ontwikkeld. Dit geeft een extra buffer tussen de menselijke activiteiten en bebouwing, en de EHS. De nieuwe bebouwing wordt ook buiten de EHS gerealiseerd, op een locatie waar enkele jaren geleden ook bebouwing aanwezig was. Er is daarmee gezien de toetsing sprake van een licht positief effect op de EHS ter plaatse als gevolg van de uitbreiding van een bosbuffer.

### 4.2 SOORTENBESCHERMING

Het plangebied heeft door het intensieve beheerde karakter en de aanwezige bebouwing maar een beperkte natuurwaarden. Met name de bospercelen en de kruidenrijke (bos)randen vormen geschikt biotoop voor diverse soorten insecten en kleine



zoogdieren. Daarnaast zijn met name de bospercelen interessant voor een brede variatie aan zangvogels.

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

In het plangebied worden algemeen voorkomende beschermde soorten als brede wespenorchis, egel, konijn, mol, ree, vos, kleine marterachtigen, spitsmuizen en muizen, gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en middelste groene kikker verwacht. Deze soorten vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Binnen het plangebied kunnen op basis van de quick scan de volgende strikt beschermde soorten niet worden uitgesloten:

- flora (o.a. wilde marjolein)
- zoogdieren (eekhoorn)
- vleermuizen (zowel boom- als gebouwbewonende soorten)
- vogels met een jaarrond beschermde nestplaats (o.a. buizerd en sperwer)
- reptielen (hazelworm)

### 4.3 CONSEQUENTIES

#### *Nader onderzoek*

- Flora; vanwege het voorkomen van wilde marjolein, dient een ronde te worden uitgevoerd om de verspreiding van deze soort (en eventuele andere beschermde en bijzondere soorten) binnen het plangebied in beeld te brengen.
- Zoogdieren (eekhoorn); in de winterperiode moet één ronde worden uitgevoerd om te zoeken naar nesten van eekhoorn. Indien aangetroffen dienen deze vervolgens in het aansluitende voorjaar te worden gecontroleerd op de aanwezigheid van deze soorten (actief gebruik of alleen geschikt).
- Vleermuizen (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn); dit is reeds opgestart.
  - Kraam-, zomer- en najaarsverblijfplaatsen. Nader onderzoek moet van half mei tot half juli (kraamkolonies en zomerverblijfplaatsen) en van half augustus tot 1 oktober (paarplaatsen en (potentiele) winterverblijfplaatsen) worden uitgevoerd. Onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het vleermuisprotocol.
- Roofvogels, onder andere buizerd en sperwer (tabel 3 Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn); Aangezien er bij de beoogde ingrepen geen grootschalige kapwerkzaamheden worden uitgevoerd, wordt geadviseerd om proportioneel te handelen en eventueel te kappen bomen in de winterperiode (voorafgaand aan de kap) te controleren op de aanwezigheid van horsten.

---

Als alternatief kan er onderzoek worden uitgevoerd door in de periode net voor het broedseizoen en in het broedseizoen (half februari – half juli) twee maal onderzoek te doen naar territoriaal gedrag en broeden.

- Reptielen (hazelworm), aangezien deze soort een verborgen leefwijze heeft en daardoor lastig is te vinden, wordt geadviseerd om matten/platen uit te leggen op geschikte plaatsen. Deze kunstmatige objecten bieden zowel schuil- als opwarmplaatsen en kunnen op verschillende momenten van de dag worden gecontroleerd. Onderzoek vindt plaats door in de periode maart tot november tijdens vijf onderzoeksrondes de matten/platen te controleren en geschikte randen en overgangen af te zoeken naar zonnende dieren.

Er zijn twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels) mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
  - werkzaamheden starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
  - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
  - drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden het gras maaien (niet klepelen) op 2-3 cm zodat dieren wegtrekken.

#### **4.4 AANBEVELINGEN**

Verder zijn er vanuit een ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen:

- Om vestiging van rugstreppad te voorkomen, dient het ontstaan van waterhoudende laagtes te worden voorkomen.
- Er wordt geadviseerd om bij het aanbrengen van de nieuwe beplanting (ook van het bosgebied) gebruik te maken van inheems en gebiedseigen materiaal van bes- en bloemdragende struiken; dit geeft ecologisch de meeste meerwaarde. Denk hierbij aan soorten als meidoorn, sleedoorn, kardinaalsmuts, wilde appel, gewone vogelkers, lijsterbes, hondsroos, heggenroos en egelantier.
- De nieuwbouw kunnen geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het aanbrengen van vleermuiskasten of 2,5 cm bij 5 cm brede open stootvoegen op minimaal 2,5 meter hoogte in bij voorkeur de zuidelijke spouwmuur (niet boven ramen en deuren) of een houten wand met een kierende plank.

- Gebruik (indien van toepassing) in de nieuwe bebouwing vogelvriendelijk vogelschroot ([www.vogelvide.nl](http://www.vogelvide.nl)) of zet het vogelschroot één pan verder naar boven zodat broedruimte onder de pannen ontstaat.
- In de bebouwing kunnen ook neststenen voor de gierwaluw worden geplaatst. Ook kan ervoor worden gekozen om de hoeknokpan 5 cm over te laten steken (dakrand onder de pan ruw laten/maken).
- Een vijver of poel (bij voorkeur beleemd) op een rustige, niet te beschaduwde plek zou op deze locatie een meerwaarde hebben als drinkplek voor wild en de ringslang.

Ten aanzien van het nieuwe bosgebied zijn de volgende aanvullende aanbevelingen te doen, om het gebied ecologisch een hogere waarde te geven:

Met de juiste maatregelen kan deze zone zelfs een toevoeging zijn voor soorten en waarden uit de EHS, waardoor de ingreep een vrij positief effect op de natuurwaarden heeft. Met de volgende maatregelen zijn deze plussen net buiten de EHS te realiseren:

- Randen en overgangen extensief beheren, en een duidelijke mantel-zoom vegetatie laten ontstaan die overloopt in een ruige grasvegetatie.
- De huidige wegverharding verwijderen en (grotendeels) ontoegankelijk maken voor auto's. Vervolgens smalle paden terugbrengen. De extra breedte die ontstaat extensief als mantel-zoom met ruige grasrand beheren.
- Alle heestervakken, tuinvakken e.d. met exoten verwijderen.
- Het bos inplanten met een loofbos bestaande uit beuk, eik en linde. Berk en naaldhout zullen zich er uit de omliggende bosgebieden van zelf vestigen.

---

## BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

De Wild, W., F. Brekelmans, W. van Emmerik & J. Spier, 2016. Atlas van amfibieën en reptielen van Utrecht. Stichting Ravon, Afdeling Utrecht.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV Uitgeverij.

Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

SAB, 2016. Bestemmingsplan Doorn, Woestduinlaan 87. Gemeente Utrechtse Heuvelrug.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Van den Bijtel, H.J.V., 2011. Natuurwaarden Woestduinlaan 85 Doorn, Utrechtse Heuvelrug. Van den Bijtel ecologisch onderzoek, Driebergen-Rijssenburg.

Van Est, D., 2009. Herontwikkeling van de Basis te Doorn. Toets aan de Flora- en faunawet. Royal Haskoning, Rotterdam.

Wansink, D., 2012. Verspreidingsatlas van de zoogdieren in de provincie Utrecht. Werkatlas januari 2012. Zoogdieratlas.nl, Provincie Utrecht.

### Websites:

<https://webkaart.provincie-utrecht.nl>

[www.groeneglazenmaker.nl](http://www.groeneglazenmaker.nl)

[www.ravon.nl](http://www.ravon.nl)

[www.sovon.nl/vogelatlas](http://www.sovon.nl/vogelatlas)

[www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx](http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx)

[www.telmee.nl](http://www.telmee.nl)

[www.verspreidingsatlas.nl/planten](http://www.verspreidingsatlas.nl/planten)

[www.verspreidingsatlas.nl/S64600](http://www.verspreidingsatlas.nl/S64600) (Anemoon Verspreidingsatlas weekdieren)

[www.vissenatlas.nl](http://www.vissenatlas.nl)

[www.vleermuis.net](http://www.vleermuis.net)

[www.vogelbescherming.nl](http://www.vogelbescherming.nl)  
[www.zoogdiervereniging.nl](http://www.zoogdiervereniging.nl)

